

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 8190
Ημερομ. Κατάθεσης: 9/9/2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ(ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
Βουλευτής Β2 Δυτ. Τομέα Αθήνας
ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής

Αθήνα, 9 Σεπτεμβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: Τον Υπουργό Εσωτερικών,
Τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας
Τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: “«Δύο χρόνια χωρίς έργο στο Φαράγγι του Λουσίου: αποκλεισμένες Ιερές Μονές, εξασφαλισμένη αλλά αδρανής χρηματοδότηση από το λιγνιτόσημο, επεμβάσεις χωρίς μελέτη εντός περιοχής NATURA 2000 και απουσία σχεδιασμού Πολιτικής Προστασίας»”.

Το φαράγγι του Λουσίου, στην καρδιά της Γορτυνίας, αποτελεί περιοχή μοναδικής εθνικής σημασίας: ενταγμένη στο ευρωπαϊκό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000, διασχιζόμενη από το διεθνώς πιστοποιημένο μονοπάτι Menalon Trail και φιλοξενούσα μνημεία εθνικής εμβέλειας, όπως οι Ιερές Μονές Φιλοσόφου (Παλαιά και Νέα), Τιμίου Προδρόμου, Μονής Καλαμίου και Παναγίας Αιμυαλών, με αδιάλειπτη μοναστική παρουσία αιώνων καθώς και η αρχαία Γόρτυνα. Σήμερα, η περιοχή αυτή είναι πρακτικά αποκλεισμένη· και ο αποκλεισμός της δεν είναι αποτέλεσμα θεομηνίας, αλλά σωρευτικής διοικητικής αδράνειας, η οποία τεκμηριώνεται βήμα προς βήμα από το ίδιο το χρονολόγιο των γεγονότων.

Ήδη από το 2024, ο τοπικός Τύπος κατέγραφε ότι η οδός μέσω Παλαιοχωρίου-Μονή Φιλοσόφου είχε καταστεί «απροσπέλαστη» και «επικίνδυνη», με δέκα τροχόσπιτα επισκεπτών να αναγκάζονται να επιστρέψουν τον ίδιο μήνα και αιρετοί του Περιφερειακού Συμβουλίου Πελοποννήσου είχαν ήδη εγγράφως επισημάνει τα προβλήματα πρόσβασης στη χαράδρα του Λουσίου. Η επικινδυνότητα, επομένως, τελούσε σε πλήρη γνώση της Δημοτικής Αρχής ενάμιση έτος πριν από τη σημερινή κατάρρευση, και το αφήγημα της «απρόβλεπτης θεομηνίας» καταρρίπτεται από τα ίδια τα έγγραφα της Διοίκησης.

Στις 05.02.2025 η Επιτροπή Παρακολούθησης του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Μεγαλόπολης ενέκρινε ομόφωνα την ένταξη στο 6ο Ε.Α.Π., δηλαδή στους πόρους του «λιγνιτοσήμου», του έργου «Οδική σύνδεση της Ι.Μ. Προδρόμου με την Ι.Μ. Φιλοσόφου και την Τ.Κ. Παλαιοχωρίου», προϋπολογισμού 500.000 ευρώ, με φορέα υλοποίησης την Περιφέρεια Πελοποννήσου. Στις 17.11.2025, στο Δημοτικό Συμβούλιο Γορτυνίας, συζητήθηκε η απένταξη δεκαοκτώ (18) έργων του 4ου και 5ου Ε.Α.Π., συνολικού ύψους 4.000.000 ευρώ, με τη διαβεβαίωση ότι το συγκεκριμένο έργο θα μεταφερθεί στο 6ο Ε.Α.Π. ως «έργο-γέφυρα» και ότι οι πόροι δεν απωλέσθηκαν. Δεκαεννέα μήνες μετά την εξασφάλιση της χρηματοδότησης, ωστόσο, το έργο δεν έχει δημοπρατηθεί, δεν έχει ενταχθεί σε καμία εργολαβία και καμία ουσιαστική εργασία δεν έχει εκτελεσθεί. Η διαβεβαίωση δεν μετουσιώθηκε σε έργο.

Στις 13.02.2026 ο περιφερειακός δρόμος μέσω Μάρκου κατέρρευσε ολοσχερώς με εκτεταμένη κατολίσθηση και καθίζηση, σε μήκος και πλάτος πολλών μέτρων, περίπου 3,8 χλμ. μετά τη θέση Μάρκου και 2 χλμ. πριν από τη Μονή. Ο εγκαταλειμμένος από Δημοτική αρχή κεντρικός δρόμος του φαραγγιού μέσω Παλαιοχωρίου υπέστη δύο καθιζήσεις στο οδόστρωμα και μία στο πρυνές μετά το γεφύρι της Μονόπορης, καθιστώντας αδύνατη την πρόσβαση στην Ι.Μ. Φιλοσόφου. Στις 02.03.2026 καταστράφηκε και το τμήμα του Menalon Trail μεταξύ Παλαιάς και Νέας Μονής Φιλοσόφου. Στις 26.04.2026 καταγγέλθηκε πλήρης διακοπή κυκλοφορίας προς τις Μονές, με αποτέλεσμα επισκέπτες, πολλοί εξ αυτών αλλοδαποί πεζοπόροι, να κατευθύνονται από τα συστήματα πλοήγησης σε επικίνδυνες διαδρομές. Στις 29.06.2026, τέσσερις ολόκληρους μήνες μετά την κατάρρευση, καταγράφεται ότι δεν είχε δοθεί ούτε προσωρινή λύση διέλευσης ούτε καν επίσημη ενημέρωση για χρονοδιάγραμμα αποκατάστασης.

Την ίδια περίοδο, η ιεράρχηση των προτεραιοτήτων των αρμόδιων φορέων αποτυπώνεται με τον πλέον εύγλωττο τρόπο: στις 14.07.2026 υπογράφηκε προγραμματική σύμβαση ύψους 34.963,04 ευρώ μεταξύ Περιφέρειας Πελοποννήσου, Δήμου Γορτυνίας και Αναπτυξιακού Οργανισμού «Πάρνωνας Α.Ε.» για την αποκατάσταση του μονοπατιού στη Νέα Μονή Φιλοσόφου, τη στιγμή που το χρηματοδοτημένο από τον Φεβρουάριο του 2025 έργο των 500.000 ευρώ για τον κεντρικό, μέσω Παλαιοχωρίου, τον δρόμο, τη μοναδική οδό διαφυγής και πρόσβασης οχημάτων έκτακτης ανάγκης, παρέμενε στα χαρτιά. Οι ίδιοι φορείς, οι ίδιοι πόροι, η ίδια περιοχή: αποκαταστάθηκε προχειρώς και με μεγάλο βαθμό επικινδυνότητας το τουριστικό μονοπάτι, όχι η οδός που σώζει ζωές.

Αντί έργου, τον Αύγουστο του 2026 η μόνη παρέμβαση που εκτελέστηκε ήταν ρίψη χώματος στις οπές του οδοστρώματος στις 16.08 και εκ νέου μετά τις 22.08.2026, χωρίς εγκεκριμένη μελέτη και χωρίς τεχνικές προδιαγραφές. Το υλικό παρασύρθηκε άμεσα από τις βροχοπτώσεις της 17^{ης}, της 24ης Αυγούστου και 3^{ης} Σεπτεμβρίου, καταλήγοντας στην κοίτη και επιβαρύνοντας το οικοσύστημα του Λουσίου, ενώ η ανεξέλεγκτη λήψη του υλικού από τη θέση Καστανιά απειλεί πλέον με κατάρρευση και υπερκείμενο αγροτικό δρόμο. Πρόκειται για επεμβάσεις εντός περιοχής NATURA 2000, όπου η Οδηγία 92/43/ΕΟΚ και ο ν. 3937/2011 επιβάλλουν δέουσα εκτίμηση επιπτώσεων, και πλησίον κηρυγμένων μνημείων προστατευόμενων κατά τον ν. 3028/2002.

Δεδομένου δε ότι και ο περιφερειακός δρόμος πρόσβασης προς την Ι.Μ. Φιλοσόφου μέσω Μάρκου καταστράφηκε ολοσχερώς και απαιτεί νέα χάραξη, η μόνη μέχρι σήμερα απόκριση υπήρξε η τοποθέτηση απαγορευτικής σήμανσης διέλευσης. Η σήμανση, ωστόσο, δεν αναιρεί ούτε τη λειτουργική ανάγκη ούτε τη διαρκή χρήση της οδού: η περιοχή εξακολουθεί να κατοικείται και να καλλιεργείται, οι Μονές παραμένουν εν ενεργεία και δέχονται προσκυνητές. Παράλληλα, στη σχετική δημόσια ενημέρωση αναφέρθηκε ότι ο Δήμος «βελτίωσε την προσβασιμότητα από Παλαιοχώρι προς Φιλοσόφου» και εκφράστηκε η προσδοκία ότι «η Περιφέρεια Πελοποννήσου θα αποκαταστήσει την ασφαλή οδική επικοινωνία», χωρίς όμως την αφαίρεση της απαγορευτικής πινακίδας. Προκύπτει, επομένως, ζήτημα σαφούς οριοθέτησης αρμοδιοτήτων μεταξύ Δήμου και Περιφέρειας: μια απαγορευτική πινακίδα δεν υποκαθιστά το έργο, δεν αίρει τον κίνδυνο και δεν απαντά στο ερώτημα ποιος και πότε αποκαθιστά τη μοναδική οδό πρόσβασης.

Το διακύβευμα, όμως, είναι ανθρώπινες ζωές. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία έχει επισήμως τονίσει την αναγκαιότητα άμεσης αποκατάστασης του δικτύου για την απρόσκοπτη και ασφαλή διέλευση των πυροσβεστικών οχημάτων. Ο Ηγούμενος της Ι.Μ. Αιμυαλών έχει προειδοποιήσει εγγράφως από τον Οκτώβριο του 2025 για τον

κίνδυνο εγκλωβισμού κατοίκων, επισκεπτών και μοναχών σε περίπτωση πυρκαγιάς. Ο ίδιος ο Δήμος Γορτυνίας, καλώντας σε παγγορτυνιακές κινητοποιήσεις τον Ιούνιο του 2026 για το οδικό δίκτυο της περιοχής, επικαλέστηκε ρητά τον κίνδυνο για την πρόσβαση οχημάτων έκτακτης ανάγκης αναγνωρίζοντας, δηλαδή, ο ίδιος τη σοβαρότητα του προβλήματος. Σε ένα δασικό οικοσύστημα υψηλής επικινδυνότητας, με τη μοναδική οδό πρόσβασης πρακτικά κατεστραμμένη, το ερώτημα δεν είναι θεωρητικό: πώς εκκενώνονται οι Ιερές Μονές, οι αγροικίες και οι επισκέπτες σε περίπτωση πυρκαγιάς και πώς φθάνει ασθενοφόρο σε πεζοπόρο, ελαιοκαλλιεργητή ή μοναχό που θα τραυματιστεί;

Επειδή, η παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας επί δεκαεννέα μήνες, με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση, συνιστά αυτοτελές ζήτημα διοικητικής και πολιτικής ευθύνης.

Επειδή, το Υπουργείο Εσωτερικών ασκεί, κατά τον ν. 5314/2026 (Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΦΕΚ Α΄ 103/29.06.2026), την κρατική εποπτεία επί των Ο.Τ.Α.

Επειδή, η προστασία της ζωής και της σωματικής ακεραιότητας (άρθρο 5 παρ. 2 Συντ.) και η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος (άρθρο 24 Συντ.) αποτελούν αυτοτελείς υποχρεώσεις του Κράτους

Επειδή, η καθυστέρηση, σε συνδυασμό με τις βροχοπτώσεις, διευρύνει διαρκώς τη φθορά και εκτοξεύει το τελικό κόστος αποκατάστασης σε βάρος του Δημοσίου.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

1. Ποιο είναι το ακριβές καθεστώς της χρηματοδότησης των 500.000 ευρώ που εγκρίθηκε στις 05.02.2025 από το 6ο Ε.Α.Π. Μεγαλόπολης για την «Οδική σύνδεση της Ι.Μ. Προδρόμου με την Ι.Μ. Φιλοσόφου και την Τ.Κ. Παλαιοχωρίου»; Έχει δεσμευθεί η πίστωση, έχει συνταχθεί Τεχνικό Δελτίο Έργου, έχει εκπονηθεί και εγκριθεί μελέτη, και ποιο είναι το δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα δημοπράτησης;

2. Γιατί, δεκαεννέα μήνες μετά την εξασφάλιση των πόρων, δεν έχει προχωρήσει η ασφαλίστευση της οδού και η κατασκευή τοιχίου αντιστήριξης στο ύψος του γεφυριού της Μονοπορής, καθώς και στο σημείο μετά την έξοδο του Παλαιοχωρίου που έχει υποστεί καθίζηση λόγω διάβρωσης;

3. Βάσει ποιας εγκεκριμένης μελέτης και ποιας περιβαλλοντικής αδειοδότησης εκτελέστηκε η ρίψη χώματος τον Αύγουστο του 2026, η οποία ξεπλύθηκε άμεσα επιβαρύνοντας το οικοσύστημα του Λουσίου; Υπό ποιο αδειοδοτικό καθεστώς λήφθηκε το υλικό από τη θέση Καστανιά και ποια μέτρα προβλέπονται για την προστασία του υπερκείμενου αγροτικού δρόμου που απειλείται πλέον με κατάρρευση;

4. Δεδομένης της επισήμανσης της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και της από Οκτωβρίου 2025 έγγραφης προειδοποίησης του Ηγούμενου της Ι.Μ. Αιμυαλών, πώς ακριβώς προβλέπει η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας την εκκένωση των Ιερών Μονών, των αγροικιών και των επισκεπτών της περιοχής NATURA 2000 σε περίπτωση δασικής πυρκαγιάς, με τη μοναδική οδό πρόσβασης πρακτικά κατεστραμμένη; Υφίσταται εγκεκριμένο και επικαιροποιημένο σχέδιο εκκένωσης για την περιοχή του φαραγγιού του Λουσίου;

5. Πώς διασφαλίζεται η πρόσβαση ασθενοφόρου του Ε.Κ.Α.Β. και η διακομιδή σε δομή υγείας σε περίπτωση ατυχήματος πεζοπόρου, ελαιοκαλλιεργητή ή μονάζοντος εντός του φαραγγιού;

6. Με ποια τεχνικά και κυκλοφοριακά κριτήρια ιεραρχήθηκαν οι επιμέρους παρεμβάσεις που έχουν εκτελεσθεί στο οδικό δίκτυο της περιοχής, από ποιες πηγές χρηματοδοτήθηκαν και με ποιες διαδικασίες ανατέθηκαν, δεδομένου ότι έχουν αποκατασταθεί μεμονωμένα τμήματα ενώ η κρίσιμη για την ασφάλεια οδός παραμένει κατεστραμμένη στο σύνολό της; Προτίθεται το Υπουργείο να ζητήσει από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση τη σχετική ενημέρωση;

7. Θεωρεί το Υπουργείο ότι η τοποθέτηση απαγορευτικής σήμανσης διέλευσης συνιστά επαρκές μέτρο προστασίας για οδό που παραμένει η μοναδική πρόσβαση σε κατοικημένη περιοχή, σε ενεργές Ιερές Μονές και σε καλλιεργούμενες εκτάσεις, και ποιος φορέας φέρει την ευθύνη ασφάλειας των διερχομένων και της αποκατάστασης, όσο η σήμανση αυτή παραμένει σε ισχύ χωρίς εναλλακτική διαδρομή;

8. Πώς εξηγείται η ιεράρχηση βάσει της οποίας υπογράφηκε στις 14.07.2026 προγραμματική σύμβαση 34.963,04 ευρώ για την αποκατάσταση του μονοπατιού στη Νέα Μονή Φιλοσόφου, ενώ το χρηματοδοτημένο από το 2025 έργο των 500.000 ευρώ για την οδική πρόσβαση, που αφορά ευθέως την ασφάλεια ανθρώπινων ζωών, παραμένει ανεκτέλεστο;

Η Βουλευτής

Κωνσταντίνα (Νάντια) Γιαννακοπούλου